

10. NEDĚLE PO SV. TROJICI, 27.7.2008

Žalm 113:

Hallelujah. Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodina! Jméno Hospodinovo buď požehnáno nyní i na věky. Od východu slunce až na západ chváleno buď jméno Hospodina. Hospodin je vyvýšen nad všemi národy, nad nebesa strmí jeho sláva. Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, jenž tak vysoko trůní? Sestupuje níže, aby viděl na nebesa a na zemi. Nuzného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka a pak ho posadí vedle knížat, vedle knížat svého lidu. Neplodnou usazuje v domě jako šťastnou matku synů. Hallelujah.

Žalmy 113-118 tvoří v žaltáři menší uzavřený celek nazývaný HALLEL. Vyznačují se oslavným tónem; slovo HALLELUJAH se překládá oslavujte, chvalte, hlaholte pro Hospodina! Tento HALLEL se v židovském společenství po mnohá staletí užívá při oslavě vyvedení z Egypta, při hodu beránka každoročně o Velikonocích. Hallelové žalmy se nejen recitují, ale zpívají – každý z nich má svou melodii. Také Ježíš s učedníky je zpíval při poslední večeři, jak svědčí evangelista Matouš, když píše: „Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu (26,30).“ Zpěv dodává textu ještě výraznější radost, vděčnost a nadšení.

Chvály Hospodina není nikdy dost. Když budeme v následujících nedělích probírat HALLEL, má nás to přivést k ochotnější a radostnější chvále. Někdo třeba řekne, že bychom měli svoji chválu dávat víc najevo, jak to dělají charismatická společenství – spontánními výkřiky, zvedáním rukou, pohybem v rytmu hudby a podobně. K tomu se ovšem náš způsob bohoslužeb moc nehodí. Jsem ale přesvědčen, že ten náš řád není překážkou opravdové chvály. Člověk nemusí skákat a vykřikovat, a přitom jeho chvála může mít před Bohem třeba větší cenu než chvála zmíněných shromáždění. Každý má chválit podle své přirozenosti. Přiznám se, že mně ten náš způsob chválení vyhovuje a necítím se volně tam, kde „musím“ zvedat ruce, protože to tak dělají všichni. Ostatně ani Židé při své paschální oslavě neskáčou, ale chovají se docela podobně jako my. Záleží na lidském srdci, jestli je chvále nakloněno a chvála z něho vyvěrá jako voda z pramene.

Na počátku čteme výzvu: **„Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodina!“** Týká se to Božích služebníků. Ostatní lidé jméno Hospodinovo slyší a mohou se dovědět, co znamená, ale k chvále vyzváni nejsou. To je předně úkol Hospodinových služebníků. Na koho přesně žalmista myslel, nevíme. Ale známe výzvu Jozuovu: **Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit; zda Hospodinu, který vás vyvedl z otroctví, nebo jiným bohům. Já a moje rodina ale budeme sloužit Hospodinu!** Anebo vzpomeňme na Ježíšovo: **Dvěma pánům nelze sloužit. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu** (majetku). Dnešní lidé si myslí, že neslouží nikomu, protože jsou svobodní. Jenže člověk nemůže být zcela nezávislý. Když neslouží Bohu nebo majetku, slouží svému tělu v jeho závislostech, strachu z neštěstí a smrti nebo svým idolům. Největší svoboda je sloužit Hospodinu a spontánně chválit jeho jméno. Snad jsme si toto už někdy dříve ujasnili a rozhodli se pro službu Tomu, který lidi osvobozuje.

Ale jak máme chválit Hospodinovo jméno? Třeba tak, že se pomodlíme a pak vyjdeme v průvodu ven a budeme vykřikovat „Sláva Hospodinu“ nebo budeme na ulici zpívat chvalozpěvy? To určitě není krok špatným směrem; vyznávání víry tvoří důležitý úkol Hospodinových služebníků. Ale aby ta oslava a vyznání nebylo jenom prázdným pokřikem, jak tomu bývalo a bývá při oslavě jiných pánů – vzpomeňte na masové průvody, kde se vykřikovala různá jména a hesla a nosily obrazy vůdců – pak si nejprve ujasněme, co to Hospodinovo jméno znamená. V hebrejské Bibli je vyjádřeno čtyřmi písmeny (tzv. tetragramem) **JHVH**. Co to znamená, říká Bůh Mojžíšovi u hořícího keře: **„Jsem, který jsem.“** Ale to je víc než jenom trvalé, věčné bytí. Ta čtyři písmena je možno také přeložit: Jsem a budu u tebe přítomný ve své svobodě. Jméno Boha Izraele není jenom zvuk, to je program, který se uskutečňuje, program vysvobození z otroctví. Jsem s tebou, abych tě vysvobozoval ze všeho zotročujícího poddanství. Jméno jako jednání, jako dění, jako vysvobozující událost. Když my vyslovíme jméno Hospodin, pak máme mít na mysli, co se dělo s Abrahamem, Izákem a Jákobem, co se dělo s Mojžíšem a Izraelci při cestě z Egypta a co se dělo s Ježíšem Kristem. A my tyto příběhy nemáme chápat jako dávnou minulost, která už není pravda. My je

máme chápat jako dění, které se táhne jako zlatá nit dějinami lidstva. Před očima máme mít biblické příběhy a zároveň myslet na to, že se odehrávají i v naší přítomnosti a s námi samotnými tam, kde slyšíme Hospodinův hlas a odpovídáme na něj svou poslušností. Pak se JMÉNO děje i v našich životech, pak stejně jako Mojžíš a další prožíváme Boží zázraky nebo i zklamání, když se věci dějí jinak než jsme si přáli nebo prosili. Ano, k tomu vysvobozujícímu dění spojenému s Božím jménem, patří i naše chyby a hříchy, pochybnosti a nedověra, ba i reptání a přijímání zaslouženého trestání. Ale pokud to člověk nevzdá a nezřekne se své víry ve JMÉNO, pak smí doufat v odpuštění, neboť **Hospodin je Bůh plný slitování a jeho milosrdenství je nad všechny jeho činy.** „Jsem, který jsem“ je tedy Bůh věčný, mluvící, jednající, zachraňující, milující, věrný, především svým služebníkům. Těm, kteří řekli s Jozuem: Já a moje rodina budeme sloužit Hospodinu.

Těm pak vposledu platí ta výzva: **„Chvalte JMÉNO HOSPODINA. Je vyvýšen nad národy, nad nebesa strmí jeho sláva. Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, jenž tak vysoko trůní? Sestupuje níže, aby viděl na nebesa a na zemi.“** Ta vyvýšenost Hospodina, která působí, že ho my lidé nedokážeme plně pochopit, popsat ani ovlivnit, se proměňuje v jeho sestupování na nebesa a na zemi. On je vyšší než nebesa i země. Nepatří k tomu, co můžeme vidět, uchopit, ovlivnit. Ale on sestupuje, aby podivuhodně jednal uprostřed lidských synů a dcer. A nezaměřuje se přitom na slavné, mocné a spokojené, ale **„nuzného pozvedá z prachu a z kalu vytahuje ubožáka“.** Bible nám představuje celou řadu takových postav, které prožily díky Hospodinovu zásahu ten obrat: Jób, Jeremiáš, David, který se z obyčejného pastýře stal králem. Ale sám Izrael, národ bezprávných otroků, je příkladem záchraného Hospodinova jednání, jímž se z poražených stávají vítězové. A když čteme chválu Hospodinova jednání: **„Neplodnou usazuje v domě jako šťastnou matku synů“**, pak s Izraelci myslíme na neplodnou Sáru, které se narodil Izák, a tak vznikl izraelský lid; ale nesmíme zapomenout ani na Ježíšovu matku Marii, která po oznámení Ježíšova narození zpívá: **„Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil pyšné. Vladaře svrhl z trůnu a ponížené povýšil. Hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství...“** V Ježíšově příběhu s jeho ponížením, utrpením a smrtí je jakoby shrnut celý lidský úděl; a v Ježíšově zmrtvýchvstání se pak potvrzuje pravdivost Božího slova a síla i nekonečné možnosti Hospodinova JMÉNA. Toto JMÉNO vyvoluje, povolává, zaslíbujeme, posiluje, odpouští, zachraňuje a oživuje. Tak se Boží jméno děje v naší přítomnosti. My se stáváme jeho účastníky, přijímáme z něho ochranu a požehnání. V tom je důvod, proč jsme vyzváni k chvále JMÉNA HOSPODINA. **Jméno Hospodinovo buď požehnáno nyní i navěky! HalleluJaH! Amen**

Pane Bože, není snadné uposlechnout výzvu ke chvále; zvláště když nemáme náladu, když nás něco bolí nebo trápí, když nepocítujeme tvoji přítomnost, když ti vyčítáme, že nesplnil naše přání, že prokazatelně netrestáš nespravedlnost a neodměňuješ pokoru a poslušnost. Naše srdce je často plné hořkosti, nespokojenosti a pochybování. Děkujeme ti, že svým slovem pozvedáš naše oči k sobě a odkrýváš své jednání a nezasloužené dary, které jinak nevidíme. Prosíme, abychom se dokázali zapojit do toho zástupu lidí, kteří se na tebe spoléhají a znovu a znovu s překvapením poznávají tvoji moc a lásku. Prosíme, Pane, vlož nám do srdcí vděčnost, abychom mohli tvé JMÉNO upřímně chválit a vyznávat. Amen

* Čtení: Lk 1,46–55 * Poslání: 1Pt 3,15b–17 * Písně: 162, 627, 425, 163, 579 * jh